

финанси

материал на Кристина Пенчева

24

специалност на фокус

Науката за парите никога няма да излезе от мода, напротив, различните разновидности на професиите и специалностите, свързани с тази сфера, набират все по-голяма популярност. По понятие финансите са парични отношения, свързани с формирането и използването на фондове на три основни групи – държавата, предприятията и отделните индивиди. А значението на думата “finance” представлява управление на средства. Относно финансите като учебна дисциплина, тя изучава паричните и капиталовите пазари, които по тематика се доближават много до макроикономиката. Това е управлението и контрола на активите и инвестициите, които се фокусират върху решенията на индивидуални, финансови и нефинансови институции, когато избират ценни книжа за своите инвестиционни портфейли.

**Финансовите специалности са
едни от най-престижните в
българските университети**

САЩ и Великобритания са двата глобални финансови центъра

Видове финанси

Има различни видове финанси, които на практика анализират едни и същи парични средства, но от различни гледни точки:

- Публични финанси – те се свързват с движението на паричните потоци в една страна, които образуват бюджета на държавата. Те засягат и паричните потоци по изразходването на акумулираните бюджетни средства. Държавните финанси се отнасят до политиката на държавата по отношение на източниците и методите на държавни приходи и разходи. Контролът върху публичните финанси бива осъществен от сметната палата.
- Корпоративни финанси – тази област или дисциплина анализира единствено финансите на предприятия. Може да се каже, че основната цел на този вид финанси е да облагодетелства собствениците/акционерите на фирмата, като увеличи стойността на акциите им. Въпреки че тези финанси се занимават предимно със структурата на корпорации, това не означава, че не бихте могли да управлявате финансите и на други видове фирми.
- Лични финанси – това са паричните средства, с които отделен индивид или едно домакинство разполага. Всичко, което е валидно за едно предприятие, съществува и в едно семейство, само в по-малки размери. Започва се с формиране на финанси, чрез получаване на заплата или друг вид доходи. Нужно е до някаква степен да се прави прогнозен бюджет на месечните разходи, за да се знае колко свободни средства на разположение има домакинството. В случай, че останат свободни пари, има вариант да се спестяват или да се инвестират. Трябва да се проучат различните опции и да се избере по-доходоносния вариант, който обаче носи най-малко риск със себе си.
- Банково дело – занимава се единствено с управление на банковите финанси
- Международни финанси и фондови пазари
- Социално осигуряване
- Лизинг
- Застраховане

Какво се изучава

- Икономика
- Математика
- Финансово счетоводство
- Банково счетоводство
- Статистика
- Иконометрия
- Банкиране
- Финансови пазари
- Застраховане и осигуряване
- Корпоративни финанси
- Финансови инвестиции
- Данъчна политика

Финанси в България

Финансовите специалности са част от портфолиото на почти всеки университет у нас. Предлагат се по-общи и по-специализирани програми в областта. Част от бакалавърските и магистърски програми са по Финанси, Икономика и финанси, Счетоводство, Финанси, счетоводство и контрол, Финансов мениджмънт и т.н. Обучението по финанси в България предимно е на български език. При избор на програма и университет е добре да разгледате подробно описанието на модулите. Ако се стремите за развитие в международна компания или кариера в чужбина, ще искате знанията ви да са развити според световните стандарти.

А ето и първите 10 университета в областта според последната класация на МОН:

Място	Университет	Резултат
1.	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	67
2.	Американски университет в България	64
3.	Университет за национално и световно стопанство	63
4.	Висше училище по застраховане и финанси	59
5.	Нов български университет	54
6.	Икономически университет Варна	51
7.	Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“	49
7.	Международно висше бизнес училище - Ботевград	49
7.	Стопанска академия „Димитър Цонев“ - Свищов	49
8.	Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“	48

Източник: МОН 2020

Кандидатстване

Финансовите специалности са едни от най-престижните в българските университети. Софийският университет предлага модерната специалност изцяло на английски език – Счетоводство, финанси и дигитални приложения, в която се изучават международните счетоводни стандарти. Кандидатстването изисква подготовка, особено в първите университети от класацията. Там добрите оценки в дипломата за средно образование не са достатъчни. Освен успех от дипломата и по-конкретно оценките по математика и чужд език, е необходимо да се явите или на матура по математика, или на кандидат-студентски изпит по математика. В УНСС приемът също е на база вътрешни кандидат-студентски изпити. В някои от частните университети също ще трябва да се явите на изпити, а за тези с програми на английски ще ви е необходим сертификат за владение на езика или вътрешен изпит.

Финанси в чужбина

Ако трябва да определим къде е най-престижно да се изучават финанси, отговорът би бил ясен: Великобритания и САЩ. Техните университети доминират световните класации за обучение в областта на финансите. Двете държави са двата глобални финансови центъра, а професионалните им финансови институции определят международните счетоводни стандарти. Университетите в САЩ и Великобритания създават стабилни връзки с индустрията, а студентите са търсени специалисти от редица международни корпорации. Разбира се, това не значи, че финанси трябва да се изучават непременно там. Множество университети в Нидерландия, Германия, Франция, Италия и Испания също предлагат качествени програми в областта. Азиатското образование, особено в сферата на бизнеса и финансите, също не е за подценяване през последните години. Ето и най-актуалната подгребба на международната класация на QS World University Rankings:

Топ 10 университета в Европа

Място в Европа	Място в света	Университет	Държава
1.	4.	London School of Economics and Political Science (LSE)	Великобритания
2.	5.	University of Oxford	Великобритания
3.	6.	University of Cambridge	Великобритания
4.	11.	London Business School	Великобритания
5.	17.	Bocconi University	Италия
6.	19.	HEC Paris School of Management	Франция
7.	21.	University of Manchester	Великобритания
8.	29.	Imperial College London	Великобритания
9.	30.	INSEAD	Франция
10.	43.	Erasmus University Rotterdam	Нидерландия

Източник: QS World University Rankings By Subject 2020

Топ 5 университета в САЩ

Място в САЩ	Място в света	Университет
1.	1.	Harvard University
2.	2.	Massachusetts Institute of Technology (MIT)
3.	3.	Stanford University
4.	7.	University of Pennsylvania
5.	8.	University of California, Berkeley (UCB)

Източник: QS World University Rankings By Subject 2020

Топ 5 университета в Азия

Място в Азия	Място в света	Университет	Държава
1.	13.	National University of Singapore (NUS)	Сингапур
2.	20.	The Hong Kong University of Science and Technology	Хонг Конг
3.	23.	Peking University	Китай
4.	25.	Tsinghua University	Китай
5.	27.	The University of Hong Kong	Хонг Конг

Източник: QS World University Rankings By Subject 2020

Кандидатстване

Процесът по кандидатстване в програмите по Финанси в чуждестранните университети включва стандартния набор от документи:

- Диплома за завършено средно образование или бакалавър;
- Сертификат за владение на английски или друг чужд език;
- За университетите от САЩ: SAT и/или GRE/GMAT (за магистърски програми).

Някои от най-престижните университети в чужбина могат да филтрират големия наплив от кандидати и с допълнителни изпити. Най-важното при кандидатстването в чужбина е подготовката на необходимите документи и явяването на изпитите за езикови сертификати възможно най-рано.

Кариерна реализация

Индустрията на финансовите услуги обхваща голямо разнообразие от дейности в разнообразни сфери. Приложение на образованието по финанси може да намерите във финансовия отдел на всяка една компания, от който и да е сектор. Като започнем от счетоводните услуги и всичките видове счетоводство по разплащания, дължими сметки, изготвяне на финансови отчети, преминем през одита и регулаторните органи и стигнем до финансови анализатори, мениджъри, специалисти в кредитни институции и банки:

- Корпоративни финанси – разработване на финансовата стратегия на дадена компания, приготвянето на финансови отчети, координация с външни одитори;
- Търговски банки – кариерната реализация включва позиции на банкови специалисти, кредитни инспектори и т.н.
- Инвестиционно банкиране – позициите в тази сфера са свързани с посреднически услуги в търговията на акции, облигации, ценни книжа и други финансови инструменти;
- Инвестиционни фондове – позиции като финансов анализатор, търговец на финансови инструменти, мениджър на портфолио и т.н.;
- Застрахователни и пенсионни дружества – управление на активи във фондове.

Приложение на образованието по финанси може да намерите във финансовия отдел на всяка една компания